

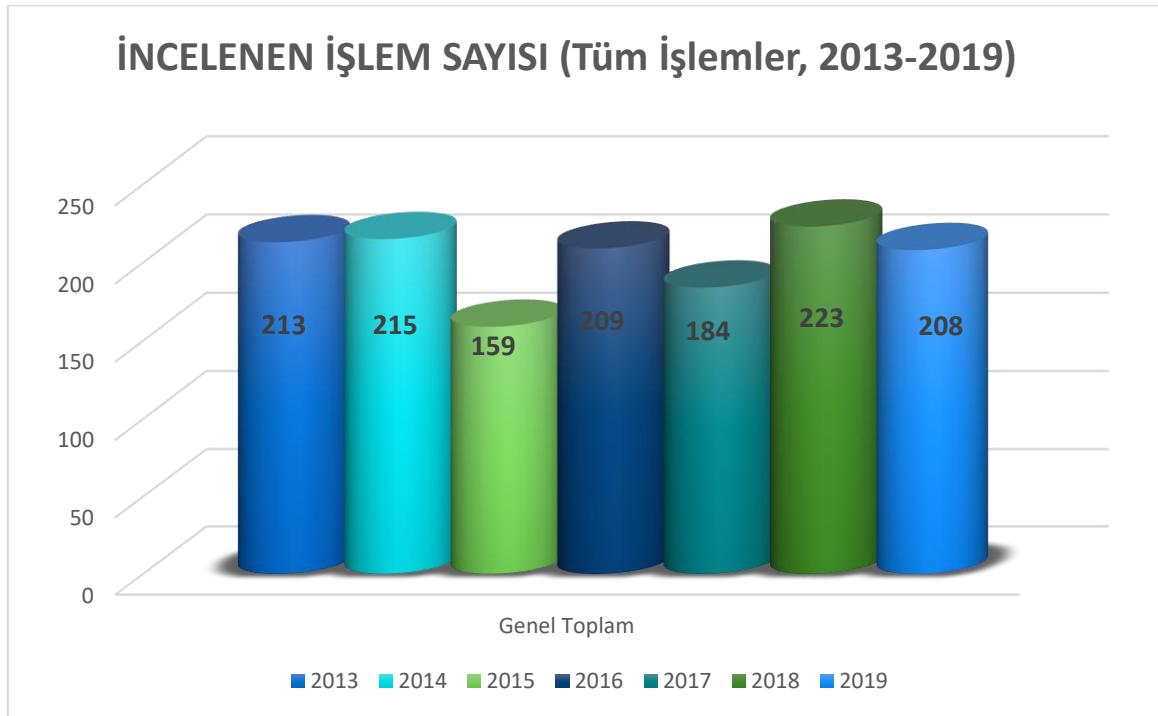
Rekabet Kurumu 2019 Yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu Tamamlandı

Rekabet Kurumu tarafından 2013 yılından itibaren her yılbaşında bir önceki yıla ilişkin yıllık birleşme ve devralma görünüm raporu hazırlanmaktadır. 2019 yılına ilişkin olarak da Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma işlemlerine ait veriler çerçevesinde söz konusu rapor tamamlanmış bulunmaktadır.

Ülkemizdeki yatırım ikliminin seyri bakımından yatırımcıların kararlarına yol gösteren önemli veri setlerinden biri olan bu rapor, **geçmiş bir yılda Rekabet Kurumu tarafından incelenen birleşme, devralma ve özelleştirme işlemlerine ilişkin verileri** içermektedir.

2019 yılında Rekabet Kurumu tarafından toplam **208 adet** birleşme ve devralma işlemi incelenmiştir. Son yedi yıla ait ortalama incelenen işlem sayısı **202** olup, 2019 yılı işlem sayısı bakımından **bu ortalamanın üzerindedir**. Bir önceki yıla kıyasla ise bir miktar düşüş gözlenmektedir. **Grafik-1**'de son yedi yıl için işlem sayıları sunulmaktadır.

Grafik 1: 2013-2019 Yılları Arasında İncelenen Birleşme ve Devralma İşlemleri

2019 yılına ait incelenen işlemlerden **91**'inde hedef şirket Türkiye yasalarına göre kurulmuş şirketlerden oluşmaktadır. Hedef şirket, birleşme, devralma veya ortak girişim işlemine konu olan kişi veya ekonomik birimi ifade etmektedir. **Tablo-1**'de de yer verildiği üzere **söz konusu 91 işlem** taraflarının kökeni bakımından gruplandırıldığında, **38 işlemde** tüm taraflar sadece Türk, **7 işlemde** tüm taraflar sadece yabancı, **46 işlemde** de işlem tarafları Türk ve yabancı şirketlerden oluştuğu tespiti yapılmaktadır.

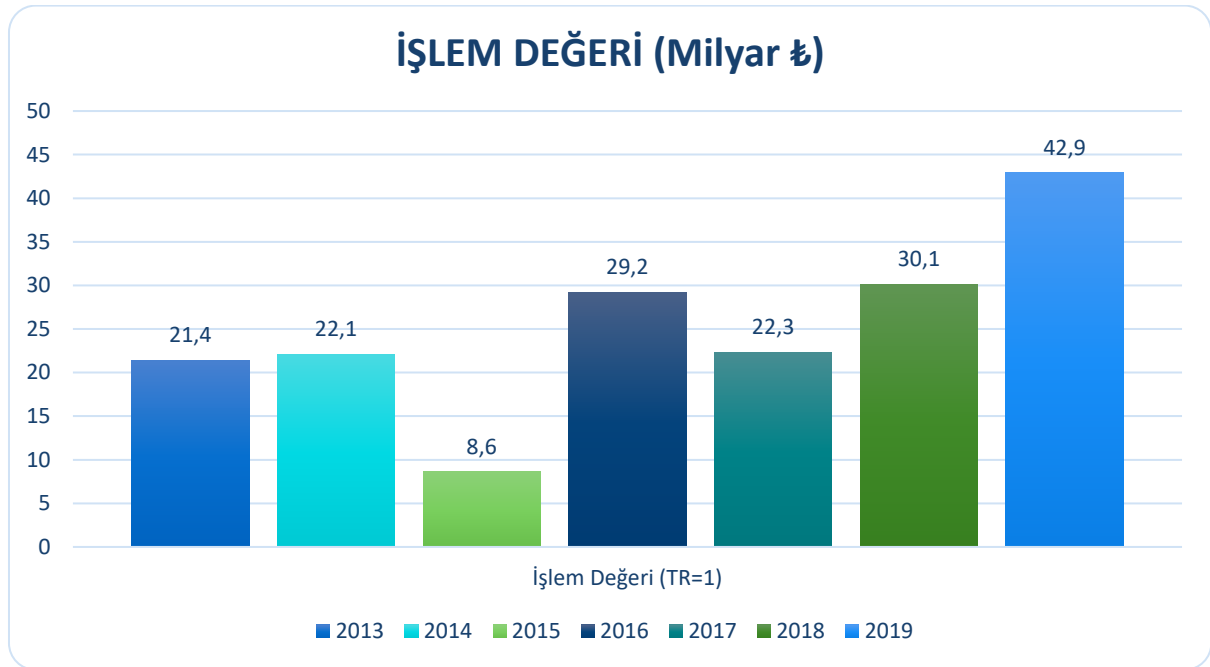
Tablo 1: İşlem Taraflarının Kökenine Göre İncelenen İşlem Sayıları ve Bildirilen İşlem Değerleri

TARAFLARIN KÖKENİ	İşlem Sayısı ve Değerinin Dağılımı, 2018		İşlem Sayısı ve Değerinin Dağılımı, 2019	
	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)
Türkiye İşlemleri				
Tüm Tarafları Türk	38	10.637.729.803	38	6.246.173.185
Türk ve Yabancı	44	18.959.344.777	46	19.029.103.364
Tüm Tarafları Yabancı	3	499.938.544	7	17.587.439.750
Türkiye İşlemleri - Toplam	85	30.097.013.124	91	42.862.716.299
Yurt dışı İşlemleri				
Türk ve Yabancı	1	65.000.000	5	716.136.500
Tüm Tarafları Yabancı	118	2.786.973.140.202	108	2.837.647.853.874
Yurt dışı İşlemleri - Toplam	119	2.787.038.140.202	113	2.838.363.990.374
ÖZELLEŞTİRME	13		1	
KAPSAMDIŞI	4		3	
BİLGİ NOTU/DİĞER	2		-	
GENEL TOPLAM	223	2.817.135.153.326	208	2.881.226.706.673

Bilindiği üzere birleşme devralma işlemleri sırasında gerçekleşen işlem hacmi bir diğer deyişle işlem bedeli ekonomiye olan güvenin ve yatırımcıların beklentilerinin göstergelerinden biridir. 2019 yılında özelleştirmeler hariç olmak üzere, hedef şirketin **Türkiye kökenli olduğu 91** işlemde toplam işlem bedelinin yaklaşık **42,9 milyar TL** olduğu tespiti yapılmaktadır. **Son yedi yıla ait ortalama işlem bedeli değeri ise 25,2 milyar TL**'dir. 2019 yılına ait **işlem hacminin son yedi yılın ortalamasının üstünde** olduğu görülmekte olup ayrıca bu dönemde kaydedilen en yüksek işlem hacmidir.

Grafik-2'de de yer verildiği üzere 2018 yılında bedeli bildirilen bu tür **85 işlemde** oluşan toplam hacmin **30,1 milyar TL** olduğu dikkate alındığında, bir önceki yıla kıyasla toplam **işlem hacminde** nominal olarak yaklaşık **%42 düzeyinde bir artış** yaşandığı anlaşılmaktadır.

Grafik 2: Yıllara Göre Türkiye İşlemlerinde Bildirilen İşlem Değerleri, 2013-2019 ¹

Hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu işlemlerde **en yüksek işlem bedeli 15,48 milyar TL** olurken **ortalama işlem bedeli 471 milyon TL** düzeyinde gerçekleşmiştir. Bedeli **1 milyar TL** üzerinde olan **8 işlem** bulunmaktadır. En yüksek işlem bedeli “**parasal aracı kuruluşların faaliyetleri**” alanında bildirilmiştir.

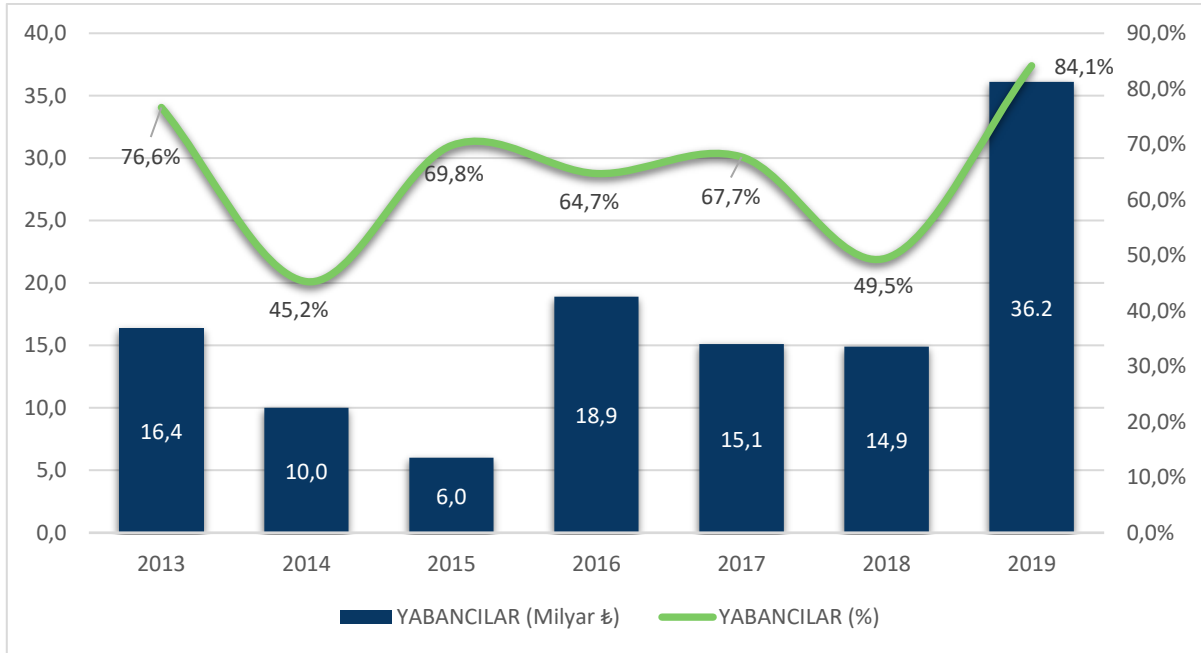
Tablo-1'de yer verildiği üzere, incelenen işlemler tarafların kökeni açısından sınıflandırıldığında, **Türkiye İşlemleri** içinde **tüm tarafları** sadece **Türkiye kökenli kişiler/şirketler** olan birleşme ve devralmaların **toplam işlem değeri** yaklaşık **6 milyar 246**

¹ Özelleştirme işlemleri hariç olmak üzere hesaplanmıştır.

milyon TL olarak gerçekleşmiştir. **2019** yılında Türkiye İşlemleri içinde **tüm tarafları** sadece **yabancı kökenli kişiler/şirketler** olan birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri yaklaşık **17 milyar 587 milyon TL**, taraflarından **en az birer adedi Türkiye ve yabancı kökenli şirketler** olan işlemler için işlem değeri ise yaklaşık **19 milyar 29 milyon TL** olarak hesaplanmıştır.

2019 yılında Türkiye kökenli şirketlerinin devir konusu olduğu devralma işlemlerinde **yabancı yatırımcılar** tarafından yapılması öngörülen **46 ayrı işlemde** toplam yatırım tutarı yaklaşık **36,2 milyar TL**'dir. **2018** yılında ise yabancı yatırımcıların toplam **36** işlemde yaklaşık **14,9 milyar TL**'lik yatırım yapılmasını hedeflemiş oldukları görülmektedir. Bu veriler, **2019** yılında yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye kökenli şirketlere öngörülen yatırım tutarında bir önceki yıla kıyasla **%143 oranında bir artışa işaret etmektedir.**

Grafik 3: Yabancı Yatırımcıların Toplam İşlem Hacmine Göre Payı (2013-2019)

Grafik-3'te de yer verildiği üzere, yabancıların **bir önceki yıla göre artan toplam işlem hacmi nedeniyle** Türkiye İşlemlerinde yabancı yatırımcıların payı **2019** yılında yaklaşık **%84,1** oranında seyretmiştir. **2018** yılında bu oranın **%49,5** seviyesinde olduğu görülmektedir.

Türk şirketlerine doğrudan yapılan yabancı yatırımcılar arasında işlem bazında yapılan sıralamaya göre ilk sırada **Japonya** kökenli yatırımcılar yer almaktadır. Bu ülkeyi **Fransa** izlemektedir. İşlem hacmi bakımından ise ilk iki sırayı **Birleşik Arap Emirlikleri** ve **Hollanda** kökenli yatırımcılar almıştır.

Yabancıların, Türkiye kökenli şirketlere doğrudan yatırım yapmayı öngördükleri yukarıda bahsi geçen **46 ayrı** işlem dışında; Türkiye pazarlarındaki rekabete dolaylı etkileri nedeniyle yurt dışında gerçekleştirdikleri 113 işlemin de bildirim konusu yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu 113 işlemde bedeli bildirilenler için hesaplanan toplam işlem bedeli yaklaşık **2 trilyon 838 milyar TL**'dir.

Yabancı yatırımcıların Türkiye içerisinde ve küresel düzeyde gerçekleştirmeyi planladıkları, 2019 yılı içerisinde incelenen **toplam 159** işlem ekonomik faaliyet alanlarına göre işlem hacmi baz alınarak sıralama yapıldığında 2019 yılı içinde hangi sektörlere yatırım yaptıklarına ilişkin bir bilgi vermektedir:

- 1. Genel amaçlı makinelerin imalatı (850,5 milyar TL)**
- 2. Temel eczacılık ürünleri imalatı (419,5 milyar TL)**
- 3. Katı, sıvı ve gazlı yakıtlar ile bunlarla ilgili ürünlerin toptan ticareti (391,7 milyar TL)**

2019 yılı içinde tarafların uyruğuna bakılmaksızın Türkiye sınırları içinde gerçekleştirilen tüm işlemler mercek altına alındığında ise işlem sayısı bakımından, özelleştirme işlemleri hariç olmak üzere **en çok işlem elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtım alanlarında** gerçekleşmiştir. En yüksek işlem hacmi gerçekleşen ana sektörler ve öne çıkan alt sektörlerine ise **Tablo-2**'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Hedef Şirketin Türkiye Kökenli Olduğu İşlemler Bakımından En Yüksek İşlem Hacmi Gerçekleşen Ana Sektörler ve Alt Sektörleri, 2019

Ana Sektörler	Alt Sektörler	İşlem Hacmi Değeri (Milyar TL)
Finansal hizmet faaliyetleri (sigorta ve emeklilik fonları hariç)	<ul style="list-style-type: none">• Bankacılık,• Ödeme sistemleri• Vd.	16,52
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	<ul style="list-style-type: none">• Petrokimya• Boya• vd.	10,36
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım	<ul style="list-style-type: none">• Doğal gaz dağıtım,• Elektrik enerjisi üretimi,• vd.	2,93

Tablo-2'de de yer verildiği üzere **ana faaliyet alanları bakımından** yapılan grupelemaya göre² **en yüksek işlem hacmi gerçekleştiren ilk alan "finansal hizmet faaliyetleri"**dir³. Bu başlık altında **"bankacılık"** ve **"ödeme sistemleri"** sektörlerinde gerçekleşen işlemler öne çıkmaktadır. İşlem hacmi bakımından **ikinci sırada "kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı"**⁴ gelmektedir. Bu faaliyet alanındaki işlemler büyük ölçüde **"petrokimya"** ve **"boya"** sektörlerinde gerçekleştirilmiştir. En yüksek işlem hacmi kaydedilen **üçüncü ana faaliyet alanı** ise **"elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım"**⁵ olup **"doğal gaz dağıtım"** ve **"elektrik enerjisi üretimi"** 2019 yılında bu faaliyet alanı kapsamında öne çıkan sektörlerdir.

2019 yılında ayrıca **1 adet özelleştirme işlemi** de değerlendirmeye alınmıştır. Söz konusu işlem parasal aracı kuruluşların faaliyetlerinde gerçekleşmiştir. ⁶

Rekabet Kurumuna bildirilen tüm bu birleşme ve devralma işlemleri son bildirim tarihinden ortalama **14 gün** sonra nihai karara bağlanmıştır. 2019 yılında Rekabet Kurulu tarafından nihai incelemeye alınan herhangi bir işlem olmamakla birlikte, aynı dönemde 3 adet işleme bildirim taraflarından alınan taahhütler çerçevesinde izin verilmiştir.

² Nace Rev 2, tek hane.

³ 3 işlem gerçekleşmiştir.

⁴ 5 işlem gerçekleşmiştir.

⁵ 15 işlem gerçekleşmiştir.

⁶ Raporda, incelenen **özelleştirme işlemlerine dair işlem bedeli bilgisi sunulmamaktadır.**